

La novelo *Kankro-rulaĵo* de Raymond Schwartz
Claude Gacond, 207-a radioprelego, 1967.09.27 & 1967.09.30

Cl.- Atentu esperantistoj! Ĉi tie vi aŭdas la Svisan Kurtondan Radiostacion. Parolas gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond.

Cl.- Kiam ni prezentis al vi la novelaron 33 *rakontoj* eldonita de **Stafeto**, ni bedaŭris la foreston de du tekstoj: *Tamen perdota* de **Edmond Privat** kaj *Kankro-rulaĵo* de **Raymond Schwartz**. Tiu lasta novelo aperis en la *Nica literatura revuo*, julia kajero 1959. Aŭdu hodiaŭ kelkajn erojn el tiu simpla sed arta rakonto. Bedaŭrinde pro tempo-manko ni devis forstreki multajn person-, lok- kaj menu-priskribojn.

A.- « Mia amiko Paul Hennemotte estas gastronomo.

Cl.- Kiam li aŭdis, ke mi intencas veturi al la sudfranca marbordo, li ĝentile dekretis:- *Vi ne faros tiun eraron envagoniĝi iun vesperon en Parizo por vekiĝi la sekvantan matenon jam en Marseille! Neniu saĝulo konsentos pasi tra nia benata Burgonjo ne haltante tie almenaŭ la daŭron de du aŭ tri ĉetabliĝoj. Vi uzos vian aŭtomobileton, kaj se ĝi estas nur astme anhelanta kesto, des pli bone! Lasu al ĝi, kiel eble plej ofte, okazojn por ripozadi en la lando de l' afablaj kaseroloj. Tion vi ne bedaŭros. Nepre dediĉu unu etapopaŭzon al Dorignoles, ĉe la hotel-restoracio de l' Plena Trogo... kaj tiam gustumu kun maksimuma plezuro la farĉitajn fungojn!*

A.- [...] Kompreneble do, ke mi sekvis la konsilon de Paul Hennemotte. [...] Mi komprenas nenion en la aŭtomobila mekaniko. Sed tute obstrukcita tiudirekte mi tamen ne estas. Kiam odoraĉas je brulanta ledο aŭ kaŭĉuko, je lado memkonsumiĝanta, kiam krome leviĝas el la motorregiono suspektinda fumkolono, ankaŭ mi kapablas konkludi, ke io funkcias ne normale. Tiam mi scias, ke plej saĝe estas senmoviĝi ĉe vojrando kaj atendadi helpon de la plej proksima preterpasanta aŭtomobilisto, ĝenerale pli kompetenta ol mi. Kaj tiel estis. Ankaŭ li venis el la direkto de Carengy. Tuj li haltis kaj informiĝis kun hela rideto:

Cl.- - *Malfacilaĵoj?*

A.- kaj baldaŭ li konstatis:

Cl.- *Ne mirige! Via akvujo estas tute seka kaj... truita. Jen la definitiva paneo. Sed vi estas bonŝanca!*

A.- - *Bonŝanca?*

Cl.- - *Sinjoro, vi ne povis trovi lokon pli oportunan por panei. Restas apenaŭ kelkcent metroj ĝis Baduroc, la proksima vilaĝo. Kaj en Baduroc ili preparas la plej famajn kankro-rulaĵojn el la tuta regiono. Ĉe Pierre-Ange. Vi mem gratulos vin pro via paneo.*

A.- - *Sed mi havas nenion por fari en Baduroc. Mi volas ĉetabliĝi en Dorignoles.*

Cl.- - *Ne hodiaŭ, sinjoro, ne hodiaŭ! Unue la garaĝisto devos ripari vian akvujon. La vojaĝon vi daŭrigos morgaŭ. Vidu, mi havas en mia ilarkesto fortikan ĉenon kaj trenos vin ĝis Baduroc.*

A.- [...] Dank'al la ĉeno de sinjoro Frondace ambaŭ veturiloj alvenis facile en Baduroc, kie ni lasis la mian antaŭ la garaĝo-riparejo de Auguste Donadieu.

Cl.- - *Ĝis morgaŭ matene!*

A.- Ni trovis liberan terenon nur malantaŭ la domon apud la kortopordeto de la hotelo. Sed tie estis iom deklive kaj dezirante malhelpi eventualan ekruliĝon de l' veturilo dum nia foresto, ni serĉadis ŝtonon por kojnŝovi ĝin sub unu radon.

Cl.- Nu, trovu ŝtonon en la centro de Baduroc, kie la progreso vestis la stratojn per asfalto ! Feliĉe, la pordeto, antaŭ kiu ni haltis, estis duonfermita,

A.- tiel ke mi povis rimarki sur la korteto amason da sekiĝantaj lignopecoj. Vere estas, ke sur la pordo granda ŝildo avertis :

Cl.- « Eniro strikte malpermesita »,

A.- sed oni scias, kiom valoras tiuj avertoj en Francujo. Kaj mi eniris. Lumstrio, pasanta tra fendeto de fenestroviro, tuj altiris mian atenton. La blindigita fenestro, apenaŭ super la ternivelo, apartenis al la keletaĝo. Nevole mi proksimiĝis.

Cl.- Tie estis la kuirejo de Pierre-Ange, hele lumigita. Inter grandaj fornoj tuta seso da kuiristoj kaj helpantoj manipulis adekvatajn ilojn dum unu dika viro, giganto, kun surkape la plej alta kuiristĉapo, kiun mi iam vidis, agitiĝis senpaŭze sub mia fenestro. Lia supra korp parto estis tute nuda kaj... tute senhara. El granda ujo sur apuda tableto li ĉerpis rapide, per ambaŭ manoj, iun flavan paston, kiun li frotis, per ĉiu mano aparte, kontraŭ la nuda brusto tiele produktante ĉiufoje du rulaĵojn ! Jen do kiel li foruzis ĉiujn brustoharojn ! Pro la streĉa laboro, pro la temperaturo de l' kuirejo, ŝvitriveretoj kaskadis senhalte de lia frunto, de la tuta vizaĝo, de la larĝa brusto mem, tiel abunde, ke la rulaĵoj seninterrompe formiĝantaj, renoviĝantaj, ne sufiĉis por ilin forsorbi. Estis interese konstati, kiel rapide kreskas la amaso de pretaj rulaĵoj. Ja ĉiufoje po du ! Interese sed...

A.- ne appetitveke. Mi gestis al sinjoro Frondace, ke li venu rigardi. Ĉe tiu spektaklo li preskaŭ ŝtoniĝis. Dum longa tempo li restis muta. Fine lia sendependa nazo donis la unuan vivsignon. Tiam li spiregis kaj furiozis :

Cl.- - *Ha skorzonero ! Kia kanibalo ! Kia naŭzulo !*

A.- kaj li seke decidis :

Cl.- - *Sinjoro, neniam plu mi manĝos ĉe Pierre-Ange. Venu. Ekzistas ankoraŭ alia gastejo en Baduroc, kiu ankaŭ havas certan famon...*

A.- Kaj li pilotis min tra malvastaj stratetoj al la Orhufa Kaprino, kie, je la plej granda ĝojo de mia gvidanto, ni trovis sur la menuo kiel unuan specialaĵon... kankro-rulaĵojn! Mi devas konfesi, ke tiu delikataĵo tuj konvinkis min, ke sinjoro Frondace ne troigis siajn laŭdojn... Antaŭ ol leviĝi de la tablo mia kunulo petis, ke oni venigu la kuirestron – estis la mastro mem de la gastejo – kiun li malavare komplimentis pri lia arto.

Cl.- - *Dankon, sinjoro !*

A.- modestis la mastro

Cl.- *sed mi ne volas uzurpi fremdajn laŭrojn. Mi ne dubas, ke vi trovis la kankro-rulaĵojn bonegaj, ĉar ni ja ricevas ilin ĉiutage, freŝe faritajn rekte de Pierre-Ange. En tiu ĉi fako li estas nesuperebla. Li konas iun sekretan preparmanieron, kiun ankaŭ neni povis imiti.*

A.- Refoje la vizaĝo de sinjoro Frondace rigidiĝis. Eĉ lia nazo subite ŝajnis senanima. Fine turnante sin al mi, li konkludis rezignacie :

Cl.- - *Mi timas, mia kara, ke ni malkovris la sekreton ! »*

A.- Ni legis al vi erojn el la novelo *Kankro-rulaĵo* de **Raymond Schwartz**.

Cl.- Vi aŭdis elsendon el Svislando. Parolis Claude kaj Andrée Gacond. Ĝis reaŭdo !